

SÅDAN HÅNDBTERER DU KEMIAFFALD PÅ PLAN 4

– Emballering

- › Det er den enkelte afdelings eget ansvar at sikre tilstrækkelig og relevant emballering i forbindelse med opbevaring på den enkelte afdeling
- › Kemikalier til bortskaffelse skal altid mærkes med produktnavn, mængde, anvendelse samt afdelingsbetegnelse og kontaktperson (med kontaktoplysninger)
- › Ved tvivlspørgsmål kan miljøkoordinatoren i Teknisk Afdeling kontaktes

– Mærkning af kemikalier

- › Det er afdelingernes eget ansvar at indkøbe og/eller printe klistermærker (faremærker) samt labels til påføring af korrekt mærkning af kemikalier
- › Faremærkerne kan f.eks. købes ved følgende leverandører: www.frederiksen.eu og www.team.dk. Søg i begge tilfælde efter "GHS symboler" i hjemmesidernes søgefelter
- › Det er også muligt at fabrikere egne labels eventuelt med afdelingens standardoplysninger. Alle labels skal dog indeholde de samme oplysninger som denne [skabelon](#)

– Bortskaffelse

- › Forud for afhentning af kemikalier skal de identificeres med: produktnavn, mængde, anvendelse samt afdelingsbetegnelse og kontaktperson (med kontaktoplysninger)
- › Kemikalier i større mængder skal som udgangspunkt pakkes lokalt på afdelingen. For mere information herom kontaktes miljøkoordinatoren i Teknisk Afdeling
- › Afhentning af kemikalieaffald bestilles i [opgavesystemet](#)
- › Opgave til Interntransport oprettes i følgende trin:
  - › Først vælger man: Anden transport
  - › Dernæst underopgavetype : Kemiaffald
  - › Transport emne: Skriver man: Kemikalier
  - › Så vælger man sit afhentningssted: ...
  - › Destination: Kemikalieaffald
  - › I kommentar: Afhentning af kemikalier (beskriv desuden omfang/volume)

OBS: Opgavesystemet tilgår du via Citrix - Opgavebestilling

Gruppe B

Version 1.2

Organisk kemisk affald med indhold af halogen eller svovl

Indeholder affaldet stoffer med svovl, flour, chlor, brom eller jod, f.eks. trichlor, freon, svovlkulstof, mercaptaner, PCB eller lignende stoffer, som ved forbrænding danner sure halogen—eller svovlholdige gasser?

Eksempler

Bore og skærevæsker med over 1,0% halogen eller svovl

Chloroform

Chlorethene

Freon

Halogenholdigt limaffald

Methylenchlorid

PVC affald

Perchlor

Renseriaffald

Tetrachlor

Trichlorethylen (Genklene)

Andre halogenholdige opløsningsmidler

Kondensatorer og transformatorer

PCB holdig olie

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RARE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren

Teknisk Afdeling

Tlf.: 7845 8000

E-mail: auh.miljoe@rm.dk

Gruppe C

Version 1.2

Flydende organisk kemisk affald uden indhold af halogen eller svovl

Er affaldet flydende og har en brændværdi på minimum 18 MJ/kg, f.eks. benzin eller terpentiner, fortynder, toluen, alkoholer eller acetone? Vandindholdet i affaldet må dog højst være 50%.

Eksempler

Acetone

Alkoholer (f.eks. sprit)

Animalske olier

Benzen (stenkulsnafta)

Benzin

Butylacetat

Ether

Ethylacetat

Fortynder

Hexan

Methylethylketon (MEK)

Methylisobutylketon (MIBK)

Olieemulsioner

Petroleumsether

Styren

Syntetisk olie

Terpentin

Toluen (toluol)

Vegetabiliske olier

Xylen (xylol)

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RA-RE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren

Teknisk Afdeling

Tlf.: 7845 8000

E-mail: auh.miljoe@rm.dk

Gruppe H

Version 1.2

Organisk kemisk affald uden indhold af halogen eller svovl

Eksempler

Affedterbade

Aminer

Asfalt

Bitumen

Bore- og skærevæsker

Bremsevaskevand

Eddikesyre

Epoxyforbindelser

Ethylenglycol

Filtre

Fikserbade

Forurenende klude

Formalin

Fremkalder

Konsistensfedt

Køle-/smøremidler

Latex

Lim

Lud fra afsyring

Maling

Olieemulsioner

Organiske syrer

Organiske salte

Phenol

Polyoler

Syntetiske olier

Sæbe

Tectyl

Trykfarve

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RA-RE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren

Teknisk Afdeling

Tlf.: 7845 8000

E-mail: auh.miljoe@rm.dk

Gruppe K

Version 1.2

Kviksølvholdigt affald

Indeholder affaldet kviksølv, f.eks. kviksølvbatterier eller kemikalier, hvor der indgår kviksølv, f.eks. COD væsker?

Eksempler

Blandede batterier
Lysstofrør
COD væsker
Kjeldahlvæsker
—kviksølvholdige
Kviksølvbatterier
Kviksølvlamper
Kviksølvtermometre
Kviksølvbejdset såsæd

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RA-RE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren
Teknisk Afdeling
Tlf.: 7845 8000
E-mail: auh@miljoe@rm.dk

Gruppe O

Version 1.2

Reaktivt affald

Indgår der organiske peroxider, kraftig oxiderende stoffer, reagerer affaldet med vand under dannelse af brændbare eller sure gasser, eller reagerer affaldet blot voldsomt med vand?

Eksempler

Oxiderende stoffer

- Borat og perborat
- Bromater og perbromater
- Chlorater og perchlorater
- Chromater og dichromater
- Hydrogenperoxid
- Hypochloriter (faste)
- Iodater og periodater
- Manganater og permanganater
- Mønje
- Nitrit- og nitratsalte
- Uorganiske peroxider

Organiske peroxider

- Acetone-peroxid
- Acetylacetoneperoxid
- Cyclohexanonperoxid
- Dibenzoylperoxid
- Methylethylketonperoxid

Stoffer der udvikler syredampe ved kontakt med vand

- Aluminiumchlorid (vandfri)
- Chlorsulfonsyre
- Ferrichlorid (vandfri)
- Phosphoroxychlorid
- Siliciumtetrachlorid
- Svovldichlorid
- Thionylchlorid

Stoffer der udvikler brandfarlige gasser ved kontakt med vand

- Alkalimetaller og legeringer
- Aluminium (pulver)
- Amider af metaller
- Carbider og Chlorsilaner
- Ferrosilicium
- Hydrider
- Lithiumaluminiumhydrid
- Phosphider
- Silicider

Stoffer der reagerer yderst voldsomt med vand

- Phosphorpentaoxid

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RARE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren

Teknisk Afdeling

Tlf.: 7845 8000

E-mail: teknisk@auh.dk

Gruppe X

Version 1.2

Uorganisk-kemisk affald

Indeholder affaldet kun uorganiske stoffer, f.eks. saltsyre, svovlsyre, salpetersyre, natronlud, cyanidbade eller metal-salte?

Eksempler

Basiske cyanidholdige affedter-
bade

Bejdesyrer

Chromsvovlsyre

Chromsyre

Ferrichlorid

Flussyre

Galvaniske bade

Hypochlorit-opløsninger

Hærdesalte

Kviksølvfri Kjeldahlvæsker

Metalhydroxidslam

Natriumhydroxid

Phosphorsyre

Salpetersyre

Saltsyre

Svovlsyre

Uorganiske salte

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RA-RE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren

Teknisk Afdeling

Tlf.: 7845 8000

E-mail: auh.miljoe@rm.dk

Gruppe Z

Version 1.2

Andet affald

Indeholder affaldet blandet affald i småemballager fra laboratorier, asbest, eller isocyanater ?

Eksempler

Asbest

Blandet kemiaffald fra laboratorier

Isocyanater

Ukendt affald

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne information samt affald i øvrigt er velkomne, og kan rettes til nedenstående. Du kan desuden altid læse mere om konkret affaldssortering i Den RARE Håndbog på AUH-intra.

Med venlig hilsen

Miljøkoordinatoren

Teknisk Afdeling

Tlf.: 7845 8000

E-mail: auh.miljoe@rm.dk

– Emballering

- › Det er den enkelte afdelings eget ansvar at sikre tilstrækkelig og relevant emballering i forbindelse med opbevaring på den enkelte afdeling
- › Kemikalier til bortskaffelse skal altid mærkes med produktnavn, mængde, anvendelse samt afdelingsbetegnelse og kontaktperson (med kontaktoplysninger)
- › Ved tvivlspørgsmål kan miljøkoordinatoren i Teknisk Afdeling kontaktes

– Mærkning af kemikalier

- › Det er afdelingernes eget ansvar at indkøbe og/eller printe klistermærker (faremærker) samt labels til påføring af korrekt mærkning af kemikalier
- › Faremærkerne kan f.eks. købes ved følgende leverandører: www.frederiksen.eu og www.team.dk. Søg i begge tilfælde efter "GHS symboler" i hjemmesidernes søgefelter
- › Det er også muligt at fabrikere egne labels eventuelt med afdelings standardoplysninger. Alle labels skal dog indeholde de samme oplysninger som denne [skabelon](#)

– Bortskaffelse

- › Forud for afhentning af kemikalier skal de identificeres med: produktnavn, mængde, anvendelse samt afdelingsbetegnelse og kontaktperson (med kontaktoplysninger)
- › Kemikalier i større mængder skal som udgangspunkt pakkes lokalt på afdelingen. For mere information herom kontaktes miljøkoordinatoren i Teknisk Afdeling
- › Afhentning af kemikalieaffald bestilles i [opgavesystemet](#)
- › Opgave til Interntransport oprettes i følgende trin:
  - › Først vælger man: Anden transport
  - › Dernæst underopgavetype : Kemiaffald
  - › Transport emne: Skriver man: Kemikalier
  - › Så vælger man sit afhentningssted: ...
  - › Destination: Kemikalieaffald
  - › I kommentar: Afhentning af kemikalier (beskriv desuden omfang/volume)

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

Kemikaliebeskrivelse

Stofnavn: _____

Kemikaliegruppe (afkryds):

A: **B:** **C:** **H:** **K:** **X:** **Z:**

Afdeling/afsnit: _____

Dato: _____

Kontaktperson: _____

Tlf.: _____

FAREMÆRKER:

Gas under tryk

Betydning:

- Indeholder gas under tryk
- Kan eksplodere ved opvarmning
- Indeholder nedkølet gas
- Kan forårsage kuldeskader

Miljøfare

Betydning:

- Giftig eller meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer

Akut giftig / toksicitet

Betydning:

- Livsfarlig ved indtagelse
- Livsfarlig ved hudkontakt
- Livsfarlig ved indånding
- Giftig ved indtagelse
- Giftig ved hudkontakt
- Giftig ved indånding

Brandfarlig

Betydning:

- Brandfarlig eller yderst brandfarlig gas
- Brandfarlig eller yderst brandfarlig aerosol
- Brandfarlig eller meget brandfarlig væske og damp
- Brandfarligt fast stof

Brandnærende

Betydning:

- Er brandnærende, dvs. kan forårsage eller forstærke brand
- Kan være stærkt brandnærende og forårsage brand eller eksplosion

Sundhedsfare

Betydning:

- Kan forårsage irritation af luftvejene
- Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed
- Kan forårsage allergisk hudreaktion
- Forårsager alvorlig øjenirritation
- Forårsager hudirritation
- Farlig ved indtagelse
- Farlig ved hudkontakt
- Farlig ved indånding
- Skader folkesundheden og miljøet ved at ødelægge ozon i den øvre atmosfære

Eksplisiv

Betydning:

- Ustabilt eksplosiv
- Fare for masseeksplosion
- Alvorlig fare for udslyngning af fragmenter
- Fare for brand og for masseeksplosion ved brand

Ætsende

Betydning:

- Kan ætse metaller
- Kan forårsage svære forbrændinger af huden og øjenskader

Kronisk sundhedsfare

Betydning:

- Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene
- Kan forårsage organskader
- Kan skade eller er mistænkt for at skade forplantningsevnen eller det ufødte barn
- Kan fremkalde eller er mistænkt for at fremkalde kræft
- Kan forårsage eller er mistænkt for at forårsage genetiske defekter
- Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding

Gas under tryk

Miljøfare

Akut giftig / toksicitet

Brandfarlig

Brandnærende

Sundhedsfare

Eksplisiv

Ætsende

Kronisk sundhedsfare

C/H Affald faremærke (Histo-clear og Ethanol)

Sundhedsfare

Brandfarlig

Kronisk sundhedsfare

Z Affald farvevæsker (Mayers)

Sundhedsfare

Z Affald Guanidin Hydroclorid

Sundhedsfare

